

# Trädgårdsträdskrypare *Certhia brachydactyla* för första gången anträffad i Sverige<sup>1</sup>

LENNART KARLSSON, KARIN PERSSON & GÖRAN WALINDER

Den 28 maj 1983 fångades en trädgårdsträdskrypare *Certhia brachydactyla* i fyrträdgården i Falsterbo (Roos et al. 1984). Att det inte rörde sig om den vanliga trädskryparen framgick ganska omedelbart bl.a. genom följande spontana kommentar från en av författarna: "De' va' en jäkla sabel till näbb han har!"

Efter noggrann examination, ringmärkning, mätning, vägning och fotografering släpptes fågeln åter i fyrträdgården. Den sågs därefter krypa omkring på träden på typiskt manér.

Fågeln återfångades den 29 och 31 maj samt den 1 och 5 juni och kunde då även studeras under "fältbetingelser". Därvidlag noterades följande karaktärer:

- Smalt, otydligt ögonbrynsstreck;
- Ljusgrå undersida kontrasterande mot rent vit haka;
- Svagt beigetonade flanker;
- Lång, sabelböjd näbb;
- Låten: Dels hördes vanliga "trädskryparpip", dels ett svartmeslikt "tiu" eller "tiu". Den svartmeslika visslingen är arttypisk (Hirschfeld 1984).

## Beskrivning

Följande dräktbeskrivning gjordes (se även figur 1).

**Huvud:** Hjässa och kinder gråbruna med ljusgrå fläckar, panna mer enhetligt gråbrun. Smalt ljusgrått ögonbrynsstreck, tydligast ovanför ögat. De båda ögonbrynsstrecken gick ej samman ovanför näbbsproten. Haka rent vit.

**Ovansida:** Brun och gråbrun med ljusgrå fläckar. Övergump klart gulbrun, med svarta streck närmast ryggen. Stjärt ljusare gråbrun än ryggen.

**Undersida:** Ljusgrå, klart avgränsad från den rent vita hakan. Flanker svagt beigetonade.

**Vingar:** Handpennor och armpennor brunsvarta med

ljusa kanter på ytterfan. Fr.o.m. hp 4 (utifrån räknat) t.o.m. ap 6 fanns gräddvita fläckar mitt på pennorna, 2-6 mm långa. Tertiärer huvudsakligen grå men med mörka fläckar på ytterfan. Handtäckare brunsvarta med ljusgrå toppar på ytterfan. Alula brunsvart med ljusgrå topp, mest på ytterfan. Längs hela ytterfanet löpte en smal ljusgrå bård. Armtäckare brunsvarta med ljusgrå toppar på ytterfan. På de inre armtäckarna var de centrala delarna av ytterfanet gråaktiga. Mellantäckare svarta med ljusgrå toppar. Mindre täckare med gråbrun inre och ljusgrå yttre hälft.

**Mjukdelar:** Iris mörkt grafitgrå med svag brun ton. Övernäbb svart, undernäbb benvit vid basen, övergående mot skär längre ut. Näbbsida ljust skär. Tars gulaktigt rödbrun, fot mörkt rödbrun, klor grå med skär ton.

**Kön och ålder:** På grund av väl utvecklad ruvfläck bestämdes fågeln till hona. Ålder ej säkert bestämbar (2k+).

**Mått:** Vinglängd 60 mm (mätmetod III enligt Svensson 1975); Näbbbländ till skallen 18,4 mm; Stjärtlängd 53 mm; Bakkjons längd 7,0 mm (gäller bägge fötterna); Vikt 8,7 g.

**Vingformel:**

hp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9>htä	-8	-1	0	0	-0,5	-5	-8	-9,5	-10,5	

## Artbestämning

För den definitiva artbestämningen användes de formler som presenteras av Svensson (1975) och Mead & Wallace (1976). Dessa formler lyder för trädgårdsträdskrypare:

1. bakkjons längd  $< 0,14 \times$  näbbbländ till skallen + 5,6

2.  $\frac{\text{bakkjons längd}}{\text{näbbbländ till skallen}} \times 100 < 45,6$

och för trädskrypare:

1. bakkjons längd  $> 0,14 \times$  näbbbländ till skallen + 5,6

2.  $\frac{\text{bakkjons längd}}{\text{näbbbländ till skallen}} \times 100 > 45,6$

Med de ovan angivna måtten på bakkjo och näbb insatta visar formlerna entydigt på trädgårdsträdskrypare ( $7,0 < 8,176$  resp.  $38,0 < 45,6$ ).

<sup>1</sup> Meddelande nr 107 från Falsterbo Fågelstation  
Report nr 107 from Falsterbo Bird Observatory



Trädgårdsträdkryparen som fångades vid Falsterbo fågelstation 28 maj 1983. Foto: Karin Persson.

*Short-toed Treecreeper caught at Falsterbo on 28th May 1983.*

#### Var kom den ifrån?

Trädgårdsträdkryparen finns som häckfågel över större delen av den europeiska kontinenten upp till polska och tyska östersjökusterna. I Danmark har arten spridit sig från Jylland, över Fyn, till Själland, där den nu häckar, bl.a. vid Køge söder om Köpenhamn (Hirschfeld 1984, J.B. Bruun resp. C. Frahm muntl.). Falsterbofågeln ursprung kan man förstås bara spekulera kring. Vädret vid fyndtillfället ger ingen fingervisning: Huvudsakligen svaga till måttliga vindar mellan SE och SW och passerande lågtryck från W. Det faktum att fyndet gjordes mitt i häckningstiden och att fågeln hade en väl utvecklad ruvfläck gör, att vi inte anser det uteslutet att den kom från en närbelägen häckningslokal.

#### Tillägg

Efter det här redovisade fyndet har ytterligare två trädgårdsträdkrypare påträffats i Sverige. Vid Ottenby ringmärktes ett exemplar den 16 oktober 1983 (Pettersson & Zetterström 1983), och i Falsterbo ringmärktes ytterligare en trädgårdsträdkrypare (2k + hona) den 6 maj 1984.

#### Summary: First record of Short-toed Treecreeper, *Certhia brachydactyla*, in Sweden.

*On 28 May 1983 a Short-toed Treecreeper was trapped and ringed at Falsterbo Bird Observatory, South-West Sweden. It was retrapped on 29, 31 May, 1 and 3 June. A description including measurements is given. This is the first record in Sweden.*

#### Litteratur

- Hirschfeld, E. 1984. Problemet att i fält skilja trädgårdsträdkryparen *Certhia familiaris* från trädgårdsträdkryparen *Certhia brachydactyla*. *Vår Fågelvärld* 43: 21–26.
- Mead, C. & Wallace, D.I.M. 1976. Identification of European Treecreepers. *British Birds* 69: 117–131.
- Pettersson, J. & Zetterström, B. 1983. Trädgårdsträdkrypare *Certhia brachydactyla* för första gången anträffad på Öland. *Calidris* 12: 189.
- Roos, G., Karlsson, L., Persson, K. & Walinder, G. 1984. Ringmärkningsverksamheten vid Falsterbo Fågelstation 1983. *Anser* 23: 85–100.
- Svensson, L. 1975. *Identification Guide to European Passerines*. Stockholm.